

The Global Fire Monitoring Center (GFMC)

Наслідки бойових дій для
природно-заповідного фонду України
Олексій Василюк

Групи пошкоджень

Пожежі

Пожежі в умовах українських лісів, є найбільш руйнівним фактором впливу на екосистеми.

Потенційно, саме пожежі (в межах лісів) можна розглядати як найбільш потенційний фактор впливу на території природно-заповідного фонду, що може бути причиною прийняття рішення про “заміну” охоронюваної території на іншу.

Для окремих категорій природно-заповідного фонду, в яких менеджмент заборонений в принципі і законодавство передбачає режим заповідності (природні заповідники, заповідні урочища та заповідні зони національних природних парків), допустиме лише природне постпірогенне відновлення.

Групи пошкоджень

Пошкодження лісових масивів безпосередніми військовими діями

Військова техніка руйнує ґрунтовий покрив і насадження; відбувається забруднення та засмічення лісів. В місцях бойових дій утворюють вирви від вибухів, дерева руйнуються вибуховою хвилею і уламками боєприпасів. В стовбурах дерев залишається велика кількість уламків і куль від стрілецької зброї.

Зазначені зміни означають втрату деревиною комерційної вартості, створюють небезпеку для проведення лісогосподарських заходів. Вирви від вибухів і викорчувані дерева можуть відігравати важливе значення для багатьох видів і фактично створює нові оселища

Групи пошкоджень

Залишки боєприпасів і замінування території.

У лісах лишаються міни, боєприпаси, що не здетонували, сховища боєприпасів. Всі ці об'єкти можуть здетонувати від прямого контакту з людиною або транспортними засобами. Також частина може детонувати або втрачати тактичну роль внаслідок пожеж.

Безпосередньо для збереження видів флори і фауни замінування не становить загрози. Виняток складають лише крупні тварини.

З метою збереження об'єктів охорони природнозаповідного фонду в зоні замінування цілком доцільно залишати охоронний статус території, додатково обмеживши її відвідування.

Групи пошкоджень

Вирубки лісових масивів з метою будівництва фортифікаційних споруд та обігріву

В багатьох випадках, військові підрозділи армії окупанта облаштовували місця тимчасового базування у лісах. Для захисту живої сили відбувалось будівництво фортифікаційних споруд із застосуванням стовбурів дерев та ґрунтового матеріалу.

Також ліси хаотично вирубались для обігріву та приготування їжі.

Зазвичай такі пошкодження не мають масового характеру і є точковими.

1. Залишити пошкоджену / заміновану територію, що не втратила цінності для об'єктів охорони природно-заповідного фонду, в наявному охоронному статусі;
2. Провести заходи менеджменту направлені на відновлення втрачених екологічних умов та відновити тимчасово пошкоджені екосистеми до стану, наближеного до первинного;
3. Скасувати статус природно-заповідного фонду і оголосити замість скасованого об'єкту новий не меншої площі, цінність якого буде не меншою ніж у скасованій території.
4. Долучати до складу природно-заповідного фонду ділянки, на яких неможливо проводити лісове господарство (наприклад заміновані території). При цьому можна відновити гідрологічний режим, зокрема обводнювати осушені раніше ділянки.

Дякую за увагу!

